

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/201120,411-Akt-oskarzenia-przeciwko-Andrzejowi-O.html>
27.02.2026, 08:02

411. Akt oskarżenia przeciwko Andrzejowi O.

W dniu 26 kwietnia 2024 roku prokurator Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Warszawie skierował do Wojskowego Sądu Garnizonowego w Warszawie akt oskarżenia przeciwko byłemu podprokuratorowi Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Warszawie – Andrzejowi O., któremu zarzucono bezprawne pozbawienie wolności dwóch osób, w 1982 roku w Warszawie, polegające na ich tymczasowym aresztowaniu, a następnie złożeniu przed sądem, rozpoznającym sprawę jednej z tych osób, wniosku o wymierzenie surowej kary pozbawienia wolności, podczas gdy działania pokrzywdzonych nie stanowiły przestępstwa.

W śledztwie Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Warszawie ustalono, że oskarżony, w okresie od 23 stycznia 1982 r. do 9 lutego 1982 r. w Warszawie, jako funkcjonariusz państwa komunistycznego – podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Warszawie i referent sprawy prowadzonej przeciwko Grażynie R., przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że zastosował wobec niej tymczasowy areszt na czas od dnia 23 stycznia 1982 r. do 21 lutego 1982 r., uznając, że *rozpowszechniała ona fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny*. W toku śledztwa prowadzonego przez prokuratora Oddziałowej Komisji ŚZpNP ustalono, że zebrany w 1982 r. materiał dowodowy nie dawał żadnych podstaw do przyjęcia, że pokrzywdzona popełniła zarzucane jej przestępstwo. Działalność Grażyny R. polegała bowiem jedynie na przekazaniu przez nią Andrzejowi R. przepisanego przez nią na maszynie wiersza zatytułowanego „List do Generała”.

Ponadto, Andrzej O. w dniu do 18 lutego 1982 r. w Warszawie, działając jako podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Warszawie, podczas rozprawy prowadzonej przed Sądem Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie, złożył w mowie końcowej wniosek o uznanie Grażyny R. za winną popełnienia zarzucanego jej przestępstwa oraz wymierzenie jej kary 3 lat pozbawienia wolności i pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat.

Prokurator zarzucił także oskarżonemu, że w dniu 30 kwietnia 1982 r. w Warszawie zastosował wobec Krzysztofa S. tymczasowy areszt na czas od dnia 30 kwietnia 1982 r. do dnia 29 lipca 1982 r., uznając, że w okresie od nieustalonego czasu do dnia 29 kwietnia 1982 r. w Korytnicy przechowywał w celu rozpowszechniania 15 sztuk ulotek, a w dniu 29 kwietnia 1982 r. przenosił 66 ulotek *zawierających fałszywe wiadomości dotyczące rzekomego zwalniania przez władze państwowe w maju 1982 r. z pracy osób posiadających ziemię, co mogło wywołać niepokój publiczny lub rozruchy*. Tymczasem ustalone wówczas zachowanie Krzysztofa S. polegające na posiadaniu 81 sztuk ulotek, z których 28 o różnym stopniu czytelności, zawierających informacje o zamiarze przeprowadzenia przez WRON akcji zwalniania z pracy osób posiadających ziemię, w powiązaniu z pozostałymi dowodami, nie wskazywało w sposób dostateczny, że Krzysztof S. działał w zamiarze

rozpowszechniania tych ulotek oraz że rozpowszechnianie tej treści, jakości i ilości ulotek, oceniane w sposób obiektywny, mogło wywołać jakikolwiek *niepokój publiczny lub rozruchy*. Zachowanie Krzysztofa S. nie wyczerpywało znamion zarzucanego mu przestępstwa z art. 48 ust. 3 w zw. z art. 48 ust 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym ani innego czynu przestępnego, a zastosowanie względem Krzysztofa S. tymczasowego aresztowania było w istocie *bezprawnym pozbawieniem go wolności na okres powyżej 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez pokrzywdzonego przekonań politycznych*.

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zostały opisane w art. 165 § 2 kk w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.